

Најшаша Ковачевић

ХОТЕЛСКА СОБА

А. Барику

Зовем се Алесандро. Мислим да знате шта то значи. Име. Дају ти га као поклон који мораш да заслужиш. А најгоре што не знаш како. Полако учиш као мали, као велики. Алесандро не може бити просјак. Ни трговац. Ни пијаница. Алесандро није *нико*. Не и не. Алесандро је, зар не, леп. Врло. И паметан. Врло. Познат, свакако. Победник. Алесандро улази први на свака врата, стоји на челу свега око себе. Добија дивљење, успех и завист, дабоме. Алесандро, благослов за човека.

Ушао сам у хотелско предворје туђе и пусто, које још не слуги ко сам. Ни гланцава рецепционарева глава пуна имена и кључева. Не види ме. Добро. Узимам кључ и пењем се. Ево моје собе, знао сам шта ме чека. Рекла су ми врата, мала и уска, зелена, хладна, беживотна. Ту сам. Четири корака право, три корака лево и два десно. Самица која се од праве разликује само по кревету, лампи и тушу иза паравана. И телефону који управо звони.

– Да.

– Господине... јесте ли ви Алесандро Б.?

– Вероватно.

– Господине, моје велико извињење. Неопростива грешка. Хиљаду извињења господине...

– Не разумем.

– Соба коју имате није...

– Претпостављам.

– Хиљаду извињења. Глупа, неспретна грешка. Ваш апартман вас чека.

– Не желим другу собу.

– Господине Алесандро, с правом сте љути.

– Нисам љут и оставите ме на миру.

– Господине Алесандро...

Спуштам са треском слушалицу и седам на кревет.

Куцање тихо али упорно, молећиво упорно. Ћутим. Чекам. Траје доста дуго. И онда мир.

Устајем и налазим огледало иза паравана. Као и соба, оно је рођено дефектно, згрчено и сиво. Ипак, препознајем у њему своје лице. Ако је моје.

Одмах да кажем: мој проблем су огледала.

Не сећам се када је почело, али још траје, све озбиљније и горе. Не познајем себе у огледалима, ма где био. У свом стану имам само једно. Временом сам га научио да ми пружи слику сређене косе, неумрљаног лица и празних, старих очију. Ништа више. И то је било превише. У одајама мојих пријатеља видим њихова лица како ме виде. Често благонаклоно, усвек испитивачки, са смешком, презиром и чуђењем. Видим како ме виде али не видим себе. У радњама из безличних, сјајних површина огледала неко туђе, заплашено, ружно лице буљи у мене, мртво. Морам прикупити сву снагу да се одлепим. Читав дан затим покушавам да заборавим. У изложима, неки човек ме следи глупаво загледан са упорним кораком, искренуте главе. Кажем му: идиоте! А затим: *fuck you!* Почео сам да окрећем главу од свих сјајних хромираних површи као блутаве слузи. Нарастајући страх не бежи од могућег двојника. А, не! Са тим бих лако изашао на крај. Не. Само не могу да схватим где сам, заправо, ја. Оно што излази из огледала нема моју душу. Моју душу.

Зато сам овде. Јуче ми је жена коју волим пружиала ружичасту пудријеру са округлим ружичастим огледалом и тада први пут видех блиставо лепо лице Алесандра (да ли жене зато воле пудријере и стално се огледају у њима?)

Ко је овај нарцис? – рекох гласно.

Она се насмеја. Погледах је и нађох љубав. Женску љубав – патетичну, посесивну, дубоку и добру. Смучи ми се. Кога она тако воли. Лице из пудријере? Да.

Устадох и без речи пођох. Лутао сам као луд. Тражио сам право огледало – безлично, истинито, без других емоција и очију. За мене рођено. И, ево, сада сам ту.

Стојим испред њега. У хотелској соби, безличној и безљудној, испред искривљеног стакла, као пред фатумом. Немоћан. Очајан. Алесандро.

Унутра је магла која се креће и згушњава. Сива је, непровидна и иде ка мени. Не осећам ништа, јер то што се збива није са овога света. Све је гушћа и врти се око два круга који се тање. Постају прозирни и устремљени. Личе на очи. Очи магле. Очи бића. Мога бића. Гледам, одједном сав у ватри, у страху да ће нестати, да нећу стићи да их ухватим. Видим, одједном, видим.

Лево око је дечије. Безазлено, са радошћу наде, пуно бајки. А, опет, немоћно да схвати, да се заштити, да се спасе. Остављам га брзо у горчини кривице. Тражим десно. Господе! Скривено иза непрозирног, оно је застрашујуће туђе. Затим се негде дубоко пробија ледени зрак мисли, оштрица беса, сечиво страха. Око света. Гледа ме лудачки, кроз.

Прикован стојим и чекам. Знам да ће се бунар напунити водом. Не дишем. Шта ће ми душа рећи, сада. Још чекам. Нешто се збива: гирање, претапање, сиво и светло. Жуто поље маслачка покрива снег. Давни призори детињства растапају се у мехурима кише. Драга лица плове Стиксом. Ветрови чупају сећања, ничу улице непознатих места. Чујем заборављене гласове. Раздвајам се у једно и друго око самога себе. Дете сам и старац, рађам се и умирем. И, опет.

А онда то што зовем мојом душом у трену нестаје и празно огледало стоји на зиду хотелске собе. Смрвљен али срећан враћам се са једном мишљу: *морам га узети*. Прву мисао да га просто украдем одбацујем одмах. Алесандро то не чини. Како га онда узети? Грабим слушалицу телефона.

– Молим вас, пошаљите ми једну даму.

– Нашу даму?

– Било коју.

– Какву даму желите?

– Било коју, само да је жена, разумете.

– Да, господине Б.

Чекам стојећи крај врата. На први одсечан звук отварам. Млада, лепа плавуша гледа ме усхићено док јој заводнички осмех озарује лице, не верујући очигледно у овакав улов.

– Звали сте ме?

– Где је ташна? – питам готово туђим гласом.

– Молим?

– Ваша ташна, женска ташна. Немате – већ вичем.

– Ах, ево је – показује нешто попут новчаника што јој виси о рамену.

Ћутим запањен. Данашње жене! Данашња мода! Стојим избезумљен на вратима док она већ седи на кревету. Брзо је дижем и вучем.

– У чему је ствар, душо? – пита ме.

– Идите – кажем.

– Не допадам ти се? – пита, зна се већ како.

– Платићу – кажем – само идите, одмах.

– Не разумем – већ цвили.

Вадим паре, стављам јој у широки изрез и гурам напоље. Опире се јер не верује да је у трен риба искочила из мреже.

– Са тобом нешто није у реду, срце. Мало си луд, знаш.

Затварам врата, али не довољно брзо да не чујем:

– Импотентни кретену! Идите!

Враћам се кревету где округло удубљење стоји поред мога и као да се смеје.

Нисам ни мислио да легнем, јер кревети су мој други проблем. Не могу тачно да опишем свој осећај када лежим, било када, било где, било с ким. Можда зато што су ме као малог терали да спавам и када нисам хтео, што сам морао да држим затворене очи, осећам кревет као клопку. Наравно, волим да спавам, волим да сањам, волим да водим љубав – али прилазећи кревету осећам нелагоду, благо непријатељство. Све време проведено на њему обележено је жељом да устанем, да се одмакнем.

Зар сада није прилика, овде у хотелској соби, да се суочим са њим?

Лежем поред њега. Смирујем себе и посматрам ту ствар, тај предмет тако битан за људски род. Јер, ко лежи на њему или у њему? Дете које одраста и излази из њега. Болесник који зна да мора устати ако неће да остане у ковчегу. Љубавници се дижу због онога чему припадају. Вече је почетак, а јутро крај живота кревета, све остало је опасност, краткотрајна и стална, од које се бранимо не мислећи. Ипак су многи певали о њему, описивали га, чезнули и клели. Дечји креветац, гнездо с првим решеткама. Брзо прелећем преко краљевских, са грбовима и златним обележјима, преко тешких балдахина племићких замкова, преко у зид увучених готово сандука северних поднебља, преко полудигнутих, седећих, како-се-већ-зову, лежаја, до свечано постављених у спаваћим одајама грађанских кућа и округлих, модерних, водених љуљашки.

– Хеј – кажем – сада те видим.

У ствари, још не видим ништа. Дрвени рам, четири ступа, постељина. Банално и готово увредљиво за све оно што легнућем уносимо: своје тело, своје чисте и убиствене емоције, своје миленијумске претке, свога Достојевског и Болконског, своје вечне и изгубљене љубави, своје драге, свој космос. У ту ствар! У то безвредно, бездушну, глупо голо! Јер, лећи у топли песак крај белих таласа мора, и мирис зелене траве, у сликовити хлад огромног дрвета, у пољу жутога жита је исто што и лећи у крило мајке.

– Хеј – кажем – ти си један од великих промашаја човека. Грешка. Зато му се и светиш. Ниси уметност, чак ни кич.

Гледамо се тако, очи у очи, ја и хотелски кревет, али суђење је готово. Дижем се и крећем, и чујем тихо пуцкетање, готово јецање. Жена би стала, окренула се и покушала да ублажи. Не Алесандро.

Остаје ми још само прозор. Да, он је мој трећи проблем. Као и многих других, знам.

Кад идете улицом, ви зурите у прозоре, као и они у вас. Вечна прича. Шта се крије иза тих затворених и отворених, осветљених и мрачних, застртих или празних стакала кућа? Какве тајне. Скандали, љубавни загрљаји, карактери, ватре, шамари, обеди, смрти и рађања; какви призори, слике, судбине и злочини. Иза су одговори на смисао живљења који немамо. Да, позориште, књиге, филмови су у ствари отворили мистерију онога иза и ми смо ушли. И ја.

Међутим, колико се отворила толико се и затворила. Не верујем, кажем себи, да је то све. Неки прозори крију веселе, миле људе, чаробне. Добре као руске степе, енглеске пустаре, ирске обале. Лепе као средњовековне куће, италијански градови, замкови Лоаре, Амстердам. Али, где су они?

Када сам прошао поред овог малог хотела, по обичају трагања, погледао сам прозоре и стао. Невероватно, били су ми не само познати, деја vu, већ и блиски, драги срцу, као да сам ту становао, или неки моји преци, као да сам их створио сам. Нешто у њиховом облику било је моје. Високи, дугуљасти, благо искошени, са ниским терасастим кривинама приљубљеним уз доњи део, таман довољним за неколико малих саксија и једва приметним цвећем. Ни шпански, ни викторијански, ни било чији. Своји. И моји.

И ево, сада стојим са унутрашње стране и додирујем лагано то мало чудо света.

Бели рам, лакирана витка грана неког дрвета које је расло и умрло да би дошло до мојих очију. Његова крхкост, грацилност су дирљиви. Додирујем га нежно и превлачим прсте на виолини. Улази ми у длан нешто, сомот дечјег лица. И чујем шапат вода и дубину земље. И схватам. Ту је моја душа. У раму љупког оквира, споља окренутог свету, са друге стране унутра – хотелској соби тела.

Излазим. Мисија је отворена. Кажем рецепционару:

– Задржите собу

И плаћам. Он се смерно клања али му очи сјаје разумевањем. Откуд?

Следећих дана живим нормално. Читам, шетам, водим љубав, разговарам. У ћутање не пуштам никога. А онда, једнога трена, страховит нагон ме тера хотелској соби. Узимам кључ од непознатог момка. Он петља са папирима, претинцима, тражи нешто испод пулта. Осетих како ми предосећање пузи кичмом. Журим уз ходник.

Знао сам!

Префарбана, готово бела врата. И... друга соба. Велики нови кревет, преграђено ново купатило и сјајно огледало. За њиховог господина Алесандра. Прозор? Хвала ти, боже! Стоји исти, недирнут. Мој. Нису га се сетили. Осетих срећу тако дубоку да почех... да ли је могуће... да, плачем... Само ме мисао шта би многи дали да виде овај призор опомену да дубоко дишем. Сузе нису Алесандров свет.

– Добро – кажем промукло – шта сад!

Да га носим кући као слику! Идеја је, нема шта, достојна мене али, наравно, надреална. Мисли ми јуре и једва хватам једну. О, да! То!

Повлачим завесу, отварам прозор и нагињем се до ивице балкона. Лагано, готово милећи, исписујем себе у зид.

А Л Е С А Н Д Р О

Тако! Остајем ту, у њему заувек, и после.

Чујем појачани жамор на улици, повике, сирене. Дижем главу и видим масу која ми маше и узбуђено гледа.

– Не – вичу – немој!

Лупа на вратима јака и сулуда. Полако се дижем и маса уз урлик бежи на све стране: боже! они мисле да ћу да се убијем! Будале једне! Имбецили!

Враћам се у собу, отварам нагло врата, гомила упада и пада. Прескачем и лагано, достојанствено, загонетног лица и срећних очију одлазим да се не вратим.

Напољу, ходајући кроз чисту хистерију, чујем:

– Лудак! Нико нормалан не би покушао тако нешто!

– Гарантујем да је рак у питању.

– Пре верујем да је сида.

– А можда, несрећна љубав.

– Ма какви, чист кукавичлук.

– Рекао бих да је црнац.

– Терориста, спремао се да пуца. Видео сам да држи...

– Људи моји, то је зидар. Поправљао је балкон.

– Сто посто је банкротирао.

– Даме и господо – рече плавуша – све несреће овога света потичу од импотенције.

Док сам одмицао, рекох гласно:

– Алесандро, улепшао си многима дан. Зар то и није дужност пица као што си ти.

Лепи балкон, отмен и спокојан, ништа ми не одговори. Знао је да је довољно што постоји такав какав је, ту где је.